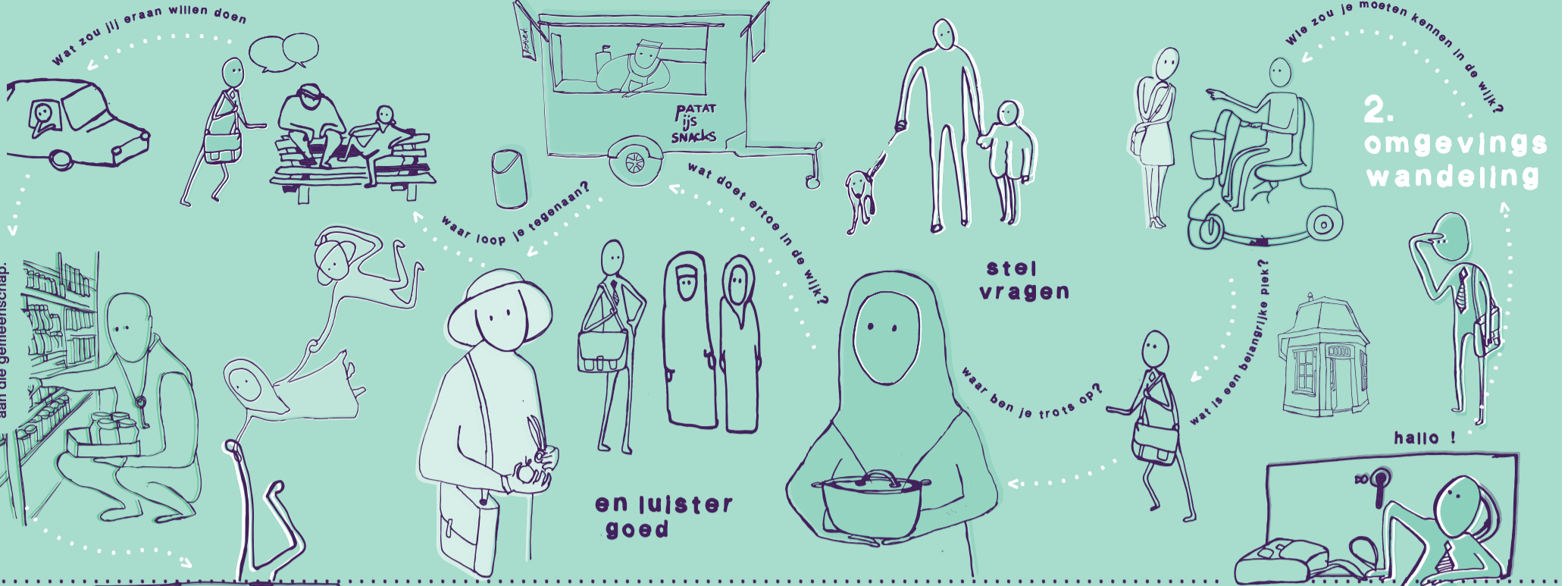

Leefwereld

De omgeving waar mensen wonen, werken, leven en zich onderdeel van een grotere of kleinere gemeenschap voelen. Waar ze zelf bijdragen en vormgeven aan die gemeenschap.

2. omgevings wandeling

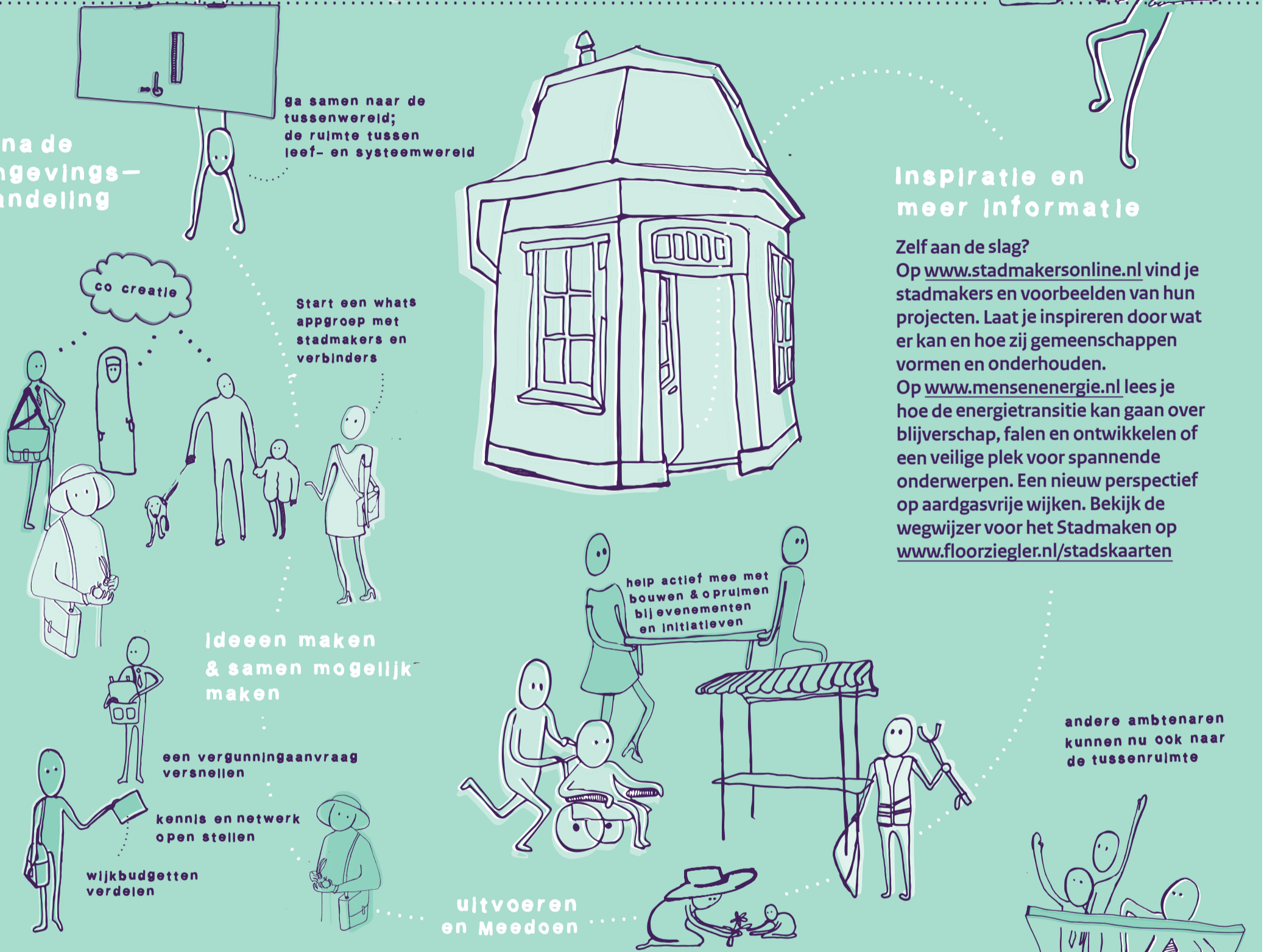
3. na de omgevingswandeling

ga samen naar de tussenwereld; de ruimte tussen leef- en systeemwereld

Inspiratie en meer informatie

Zelf aan de slag?
 Op www.stadmakersonline.nl vind je stadmakers en voorbeelden van hun projecten. Laat je inspireren door wat er kan en hoe zij gemeenschappen vormen en onderhouden.
 Op www.mensenenergie.nl lees je hoe de energietransitie kan gaan over blijverschap, falen en ontwikkelen of een veilige plek voor spannende onderwerpen. Een nieuw perspectief op aardgasvrije wijken. Bekijk de wegwijzer voor het Stadmaken op www.flooziegler.nl/stadskaarten

Tussenruimte

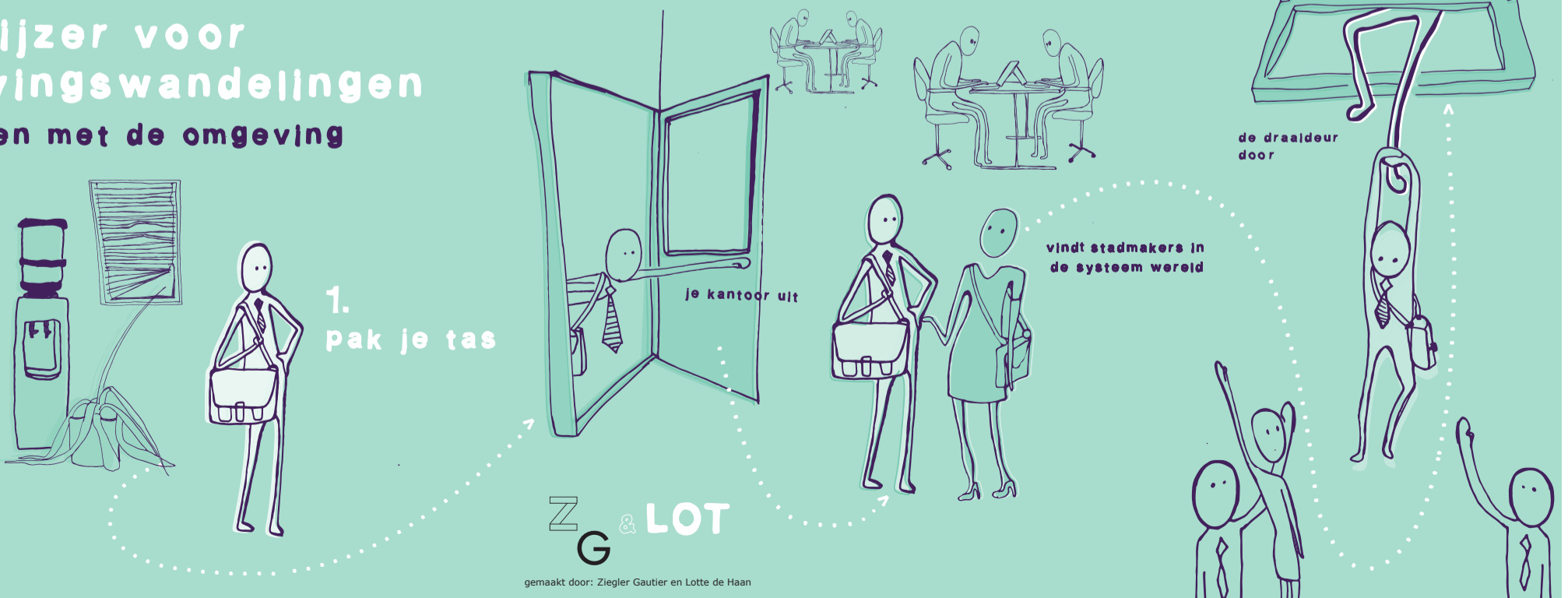

Wegwijzer voor omgevingswandelingen

Verbinden met de omgeving

Systeemwereld

De institutionele organisaties die namens ons het collectieve ondersteunen, inrichten en vormgeven, waar professionals werken.

Tijdens de omgevingswandelings ga je op zoek naar stadmakers, sleutelfiguren en een plek. Hiermee lees je onze definitie en op de achterzijde kom je erachter hoe je ze vindt tijdens je omgevingswandelings.

Deze Wegwijzer is geschreven voor ambtenaren en professionals die werken aan maatschappelijke thema's, en die geloven dat je tot mooiere, betere en meer gedragen oplossingen komt als je uitdagingen deelt met bewoners en anderen.

Veel partijen zijn betrokken bij de transitie naar aardgasvrije wijken. Woningcorporaties, netbeheerder, woningeigenaar of warmtebedrijf. De gemeente heeft de regierol. En de bewoners doen mee. Mensen die wonen en leven in hun huizen, straten en buurten. Het aardgasvrij maken van wijken kan niet zonder bewoners. Bewoners zijn expert van hun eigen leven en kunnen bijdragen aan betere, meer gedragen en mooiere oplossingen. Hoe kun je hen betrekken? Met een omgevingswandelings kun jij in contact komen met bewoners en er achter komen hoe leef- en systeemwereld elkaar kunnen versterken.

Transitie naar aardgasvrije wijken kan niet zonder bewoners

plek waar je stadmakers en verbinders samenbrengt en gedeelde thema's bespreekt en activiteiten initieert. Een plek met een gezamenlijk programma waarin mensen betrokken zijn op basis van hun intrinsieke drijfveren, hobby's en wens en vermogen om bij te dragen aan de verbetering van hun stad of dorp.

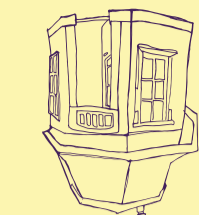
Wat is een Inclusive Plek?

Een persoon in de wijk die bijna iedereen kent en met iedereen wel een praatje maakt.

hoe herken je een sleutelfiguur?

in de samenwerking en gedeelde doelen. Het is een vak geworden. wereld verbinden. Het is een houding, een geloof vernieuwen. Een stadmaker wil en kan die beide initiatiefnemers die hun stad of dorp willen

hoe herken je een stadmaker?

Waarom een omgevingswandelings?

mensen die je nooit bereikte gaan nu opeens met je meedoen!

Het OFL organiseert verschillende omgevingswandelings in het onderzoek naar participatie in aardgasvrije wijken. Deze omgevingswandelings leiden tot nieuwe inzichten.

“

Zelfs mensen die niets met aardgasvrij te maken willen hebben, zijn bereid een bijdrage te leveren als zij hun eigen kwaliteiten mogen inzetten. Ik denk hierbij aan de sceptische jongen die toch aanbod foto's te maken. Iedereen kan betrokken raken bij aardgasvrij als we op deze manier te werk gaan.

”

Meer weten?

Ga naar www.overlegorgaanfysiekeleefomgeving.nl of neem contact op met Hanke Nijman via info@overlegorgaanfysiekeleefomgeving.nl

1. Pak je tas

Start nu. Begin zo vroeg mogelijk met het contact met bewoners zodat de samenwerking op tijd gevonden is en er echt ruimte is voor eenieder ideeën en betrokkenheid. Op pad gaan met een plan dat eigenlijk al af is, geeft minder ruimte aan initiatieven van mensen. Je gaat met elkaar in contact omdat iedereen in de samenleving eigenaar van maatschappelijke thema's is, omdat deze iedereen raken. Bovendien maakt het jouw werk makkelijker en leuker als je een beroep doet op de energie en talenten van mensen.

“

De omgevingswandelings heeft een cruciale rol gespeeld om tot de toezegging te komen van het college aan het Klimaatplein (stadslab) om in gezamenlijkheid een duurzame visie op de lokale omgeving te maken.

2. de Omgevingswandelings Hoe doe je dat?

Probeer met bewoners en gebruikers van de wijk te praten als mens, vanuit oprechte interesse en niet vanuit je functie. Het beste kun je een eventueel uniform thuislaten. Tijdens deze wandelings zoek je naar plekken die van betekenis zijn in de wijk. In de gesprekken kom je erachter wie stadmakers en sleutelfiguren zijn. In de omgevingswandelings kies je niet voor bekende vormen zoals de wijkraad en inloopavond, je gaat gewoon de straat op. Praat ook met Omar die de hond uitlaat, Mariam die voor de buurt kookt of Jan die de openbare parkjes onderhoudt.

1. Ga open in gesprek. Een omgevingswandelings is geen enquête maar een gesprek over wat er toe doet voor mensen. Stel ze bijvoorbeeld de vraag:
Waar ben je trots op? Wat doet ertoe in je wijk? Wie zou je moeten kennen in de buurt? Wat is een belangrijke plek in de buurt? Waar loop je tegen aan? en ... Wat zou jij er aan willen doen?

“

Wegwijzer voor omgevingswandelings Verbinden met de omgeving

Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving | OFL

2. Vraag of mensen bereid zijn om mee te denken en noteer contactgegevens. Bedenk vooraf of je ze ergens voor kunt uitnodigen.
3. Kom terug op de verzamelde gegevens. Neem altijd contact op met de mensen die willen samenwerken of meedenken. Het levert belangrijke inzichten op.

3. na de Omgevingswandelings

Je weet wat er leeft en er beginnen verbindingen en relaties te ontstaan tussen jou, de mensen die je sprak op straat en je collega's. Er ontstaat ruimte tussen de leef- en systeemwereld. In die tussenruimte kun je snel samen actie ondernemen. Organiseer bijvoorbeeld een bijeenkomst om ideeën te bedenken.

Ideeën bedenken en mogelijk maken

maak het concreet in interventies die snel en makkelijk gerealiseerd kunnen worden. Het gaat om onderwerpen die er toe doen voor de betrokken mensen. Social designers, stadmakers en creatievelingen kunnen je helpen om het spannend en bijzonder te maken.

uitvoeren en meedoen

Deze interventies kunnen weer leiden tot verdere stappen. Als een sneeuwbal die gaat rollen, en zo ook verbindt aan jouw opgave in het aardgasvrij maken van de wijk.

”

Z & LOT

gemaakt door: Ziegler Gautier en Lotte de Haan